

**ยารักษากลุ่มอาการทาง
ระบบทางเดินอาหาร**

๒. ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

- กลุ่มยาขับลม บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ
- รูปแบบยา: ยาแคปซูล ยามวง ยาลูกกลอน *ยาน้ำ

ยาธาตุดับรรจบ * ยาธาตุดอบเซย ยาเบญจกูล
ยาประสะกะเพรา ยาประสะกานพลู
ยาประสะเจตพังคิ ยามันทธาตุ
ยามหาจักรใหญ่ ยาวิสัมพยาใหญ่
ยาอภัยสาลี

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธาตุบรรจบ

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและวิธีใช้

ชนิดผง เม็ด ลูกกลอน ชนิดผงสำหรับผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำกระสายยา วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร สำหรับเด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม ละลายน้ำกระสายยา วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร น้ำกระสายยา กรณีท้องอืด ท้องเฟ้อ ใช้กระเทียม 3 กลีบทุบขงน้ำร้อนหรือใช้ใบกระเพราต้มเป็นน้ำกระสายยา ถ้าหาน้ำกระสายยาไม่ได้ให้ใช้น้ำสุกแทน

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์และผู้ที่มีไข้

ข้อควรระวัง

ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets) ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไตเนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธาตุอบเชย

ข้อบ่งใช้

ขับลม บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและ
วิธีใช้

ยาน้ำ รับประทานครั้งละ 15-30 มิลลิลิตร
วันละ 3 ครั้งหลังอาหาร

ข้อห้าม

-

ข้อควรระวัง

การใช้ยาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต
เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและ
เกิดพิษได้

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาเบญจกุล

ข้อบ่งใช้ บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและวิธีใช้

ยาผง ยาเม็ด ยาลูกกลอน
รับประทานครั้งละ 800 มิลลิกรัม -1 กรัม
วันละ 3 ครั้งหลังอาหาร

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้และเด็กเล็ก

ข้อควรระวัง

ไม่ควรใช้ยานี้ในฤดูร้อน เนื่องจากอาจทำให้
โฟธาตุกำเริบ ไม่ควรรับประทานติดต่อกัน
นานเกิน 7 วัน

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาประสะกะเพรา

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด

ขนาดและ วิธีใช้

ยาผง ยาเม็ด
เด็ก อายุ 1-3 เดือน รับประทานครั้งละ 100-200 มิลลิกรัม
อายุ 4-6 เดือน รับประทานครั้งละ 200 -300 มิลลิกรัม
อายุ 7-12 เดือน รับประทานครั้งละ 400 -600 มิลลิกรัม
โดยนำยามาละลายในน้ำกระสายยา ที่งัวให้ตกตะกอนแล้วใช้
หลอดดูดน้ำส่วนที่ใส รับประทานวันละ 2 ครั้ง เข้าเย็นหรือ
เมื่อมีอาการ
น้ำกระสายยาที่ใช้ กรณีท้องอืดท้องเฟ้อ ใช้น้ำสุกหรือน้ำใบ
กระเพราต้ม กรณีแก้จุกเสียด ใช้ไฟลเผาไฟผสมกับน้ำสุก
ชนิดเม็ด เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 กรัมวันละ 2
ครั้ง เข้าและเย็น เมื่อมีอาการ

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ และผู้มีไข้

ข้อควรระวัง

-

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาประสะกานพลู

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการปวดท้อง จุกเสียด แน่นเฟ้อจากอาหาร
ไม่ย่อย เนื่องจากธาตุไม่ปกติ

ขนาดและ

วิธีใช้

ชนิดผง เม็ด

ชนิดผง รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำกระสายยาวันละ
3 ครั้งหลังอาหารเมื่อมีอาการ น้ำกระสายยาที่ใช้ไหลเผาไฟ
พอสุกฝนกับน้ำปูนใส ถ้าหาน้ำกระสายยาไม่ได้ให้ใช้น้ำสุก
แทน

ชนิดเม็ด รับประทานครั้งละ 1 กรัม วันละ 3 ครั้งหลังอาหาร
เมื่อมีอาการ

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ และผู้มีไข้

ข้อควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไตเนื่องจากอาจเกิด
การสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ข้อควรระวัง

-

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาประสะเจตพังคิ

ข้อบ่งใช้

แก้กษัยจุกเสียด ขับลมผาย

ขนาดและ วิธีใช้

ชนิดผง เม็ด
ชนิดผง รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำสุกวัน
ละ 2 ครั้งก่อนอาหาร เช้า เย็น ชนิดเม็ด
รับประทานครั้งละ 1 กรัมวันละ 2 ครั้งก่อนอาหาร
เช้า เย็น

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ และผู้มีไข้

ข้อควรระวัง

การใช้ยาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาอย่างยิ่งในผู้ป่วย
ที่มีความผิดปกติของตับ ไตเนื่องจากอาจเกิดการ
สะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยามันทธาตุ

ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แก้อาตไม่ปกติ
ขนาดและวิธีใช้	ยาผง ยาเม็ด ชนิดผง ผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 1 กรัมละลายน้ำสุก วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม ละลายน้ำสุก วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร ชนิดเม็ดผู้ใหญ่รับประทานครั้งละ 1 กรัมวันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร เด็กอายุ 6-12 ปี รับประทาน ครั้งละ 500 มิลลิกรัม วันละ 3 ครั้งก่อนอาหาร
ข้อห้าม	ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ขวบเนื่องจากเป็นยารสร้อน ทำให้ลิ้น ปากแสบร้อนได้ ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์ และผู้ที่มิใช่
ข้อควรระวัง	ระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม(anticoagulant) และยาต้านการจับ ตัวของเกล็ดเลือด(antiplatelets) ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่ มีความผิดปกติของตับ ไตเนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยามหาจักร์ใหญ่

ข้อบ่งใช้

แก้ลมซาง บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ

ขนาดและวิธีใช้

ชนิดผงและชนิดเม็ด

แก้ลมซาง เด็ก อายุ 1 – 5 ขวบ รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม – 1.5 กรัม ละลายน้ำสุก เพิ่มและลดได้ตามส่วน วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น ก่อนอาหาร บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ชนิดผงและชนิดเม็ด

เด็ก อายุ 1 – 5 ขวบ รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม – 1.5 กรัม ละลายน้ำสุก เพิ่มและลดได้ตามส่วน วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น ก่อนอาหาร ชนิดเม็ดและชนิดแคปซูล เด็ก อายุ 6 – 12 ปี รับประทานครั้งละ 1.5 กรัม วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น ก่อนอาหาร

ข้อห้าม

-

ข้อควรระวัง

ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

หากรับประทานแล้วมีอาการท้องเสีย ควรหยุดรับประทานยา

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาวิสัญญยาใหญ่

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด

ขนาดและ

วิธีใช้

ยาผง ยาลูกกลอน

รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำสุกหรือผสม
น้ำผึ้งปั้นเป็นลูกกลอน ทุก 4 ชั่วโมง

ข้อห้าม ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และผู้ที่มีไข้

ข้อควรระวัง ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาใน
กลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยา
ต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

ข้อห้าม

-

ข้อควรระวัง

การใช้ร่วมกับยา phenytoin, propranolol,
theophylline และ rifampicin เนื่องจากตำรับนี้มี
ดอกดีป्लीในปริมาณสูง

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาอภัยสาลี

ข้อบ่งใช้

บำบัดโรคลม บรรเทาอาการจุกเสียดแน่น

ขนาดและวิธีใช้

รับประทานครั้งละ 1.5 – 2 กรัม วันละ 2 ครั้ง เข้าและเย็น ก่อนอาหาร

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และผู้มีไข้

ข้อควรระวัง

ควรระวังในการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

๒. ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร (ต่อ)

- กลุ่มยาบรรเทาอาการท้องผูก
- รูปแบบยา: ยาแคปซูล ยามวง ยาเม็ด ยาลูกกลอน

ยาถ่ายฝรั่งดีเกลือ
ยาธรณีสังกะษิต

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาถ่ายดีเกลือฝรั่ง

ข้อบ่งใช้

ใช้บรรเทาอาการท้องผูก ในผู้ที่ท้องผูกมาก หรือเรื้อรัง ที่ใช้ยาอื่นแล้วไม่ได้ผล

ขนาดและวิธีใช้

ชนิดเม็ด และชนิดแคปซูล
ครั้งแรก รับประทาน 1 กรัม วันละ 1 ครั้ง ก่อนนอน ถ้าไม่ถ่าย
วันต่อไป รับประทานเพิ่มเป็น 1.5 กรัม แต่ไม่เกิน 2.5 กรัม ต่อ
วัน (ตามฉาตุนักฉาตุนเบา)

ข้อห้าม

ก. ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และเด็ก
ข. ห้ามใช้ในภาวะทางเดินอาหารอุดตัน (gastrointestinal obstruction/ileus)
ค. ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่มีภาวะผิดปกติเฉียบพลันที่ทางเดินอาหาร (acute gastro-intestinal conditions) เช่น คลื่นไส้ อาเจียน

ข้อควรระวัง

ควรระวังในการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธรณีสังเคราะห์ชาติ

ข้อบ่งใช้

แก้เถาตาน ท้องผูก

ขนาดและ วิธีใช้

ยาผง ยาเม็ด
รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม ละลายน้ำสุกหรือ
ผสมน้ำผึ้ง ปั่นเป็นลูกกลอน วันละ 1 ครั้ง ก่อนอาหารเช้าหรือ
ก่อนนอน

ชนิดเม็ด ชนิดลูกกลอน และชนิดแคปซูล
รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม วันละ 1 ครั้ง ก่อน
อาหารเช้าหรือก่อนนอน

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้ และเด็ก

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธรณีสังเคราะห์มาต

ข้อควรระวัง

ก. ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

ข. ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ค. ควรระวังการใช้ ร่วมกับยา phenytoin, propranolol, theophylline และ rifampicin เนื่องจากตำรับนี้มีฟริกไทยในปริมาณสูง

ง. ควรระวังการใช้ในผู้สูงอายุ

๒. ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร (ต่อ)

- กลุ่มยาบรรเทาอาการท้องเสีย
- รูปแบบยา : ยาแคปซูล ยามวง ยาเม็ด ยาลูกกลอน

ยาธาตุดับรรจบ
ยาเหลืองปิดสมุทร

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธาตุบรรจบ

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการอุจจาระธาตุพิการ ท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น อุจจาระไม่เป็นมูก หรือมีเลือดปน และท้องเสียชนิดที่ไม่มีไข้

ขนาดและวิธีใช้

ยาผง ยาเม็ด

ผู้ใหญ่

รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำกระสายยา วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เมื่อมีอาการ

เด็ก อายุ 6 - 12 ปี

รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม ละลายน้ำกระสายยา วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เมื่อมีอาการ

น้ำกระสายยาที่ใช้

กรณีบรรเทาอาการอุจจาระธาตุพิการ ท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ ใช้เปลือกแคหรือเปลือกสะเดา หรือเปลือกลูกทับทิมต้ม แทรกกับน้ำปูนใสเป็นน้ำกระสายยา

ถ้าหาน้ำกระสายยาไม่ได้ให้ใช้น้ำสุกแทน ชนิดลูกกลอน และชนิดแคปซูล ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 กรัม วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เมื่อมีอาการ

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาธาตุบรรจบ

ข้อห้าม

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และผู้มีไข้

ข้อควรระวัง

ก. ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)

ข. ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้

ค. ในกรณีท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ ใช้ไม่เกิน 1 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาเหลืองปิดสมุทร

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น อุจจาระไม่เป็นมูก หรือมีเลือดปนและท้องเสียชนิดที่ไม่มีไข้

ขนาดและวิธีใช้

ยาผง ยาเม็ด

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำกระสายยา ทุก 3 – 5 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ

เด็กอายุ 3 – 5 เดือน รับประทานครั้งละ 200 มิลลิกรัม

อายุ 6 – 12 เดือน รับประทานครั้งละ 300 – 400 มิลลิกรัม

อายุ 1 – 5 ขวบ รับประทานครั้งละ 500 – 700 มิลลิกรัม

อายุ 6 – 12 ปี รับประทานครั้งละ 800 มิลลิกรัม – 1 กรัม

ละลายน้ำกระสายยา ทุก 3 – 5 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ

น้ำกระสายยาที่ใช้ ใช้น้ำเปลือกลูกทับทิมหรือเปลือกแค

ต้ม แทรกกับน้ำปูนใสเป็นน้ำกระสายยา สำหรับเด็กเล็กให้

บดผสมกับน้ำกระสายยา รับประทานหรือกวาดก็ได้ถ้า

หาน้ำกระสายยาไม่ได้ ให้ใช้น้ำสุกแทน

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาเหลืองปิดสมุทร

ขนาดและ วิธีใช้

ชนิดเม็ดและชนิดแคปซูล

เด็ก อายุ 6 – 12 ปีรับประทานครั้งละ 800 มิลลิกรัม
– 1 กรัม เมื่อมีอาการ

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 กรัม ทุก 3 - 5 ชั่วโมง
เมื่อมีอาการ

ข้อห้าม

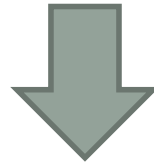
-

ข้อควรระวัง

ใช้ไม่เกิน 1 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
ข้อมูลเพิ่มเติมอื่นๆ ชนิดเม็ดที่ใช้ละลายน้ำกระสายยา เป็น
ชนิดเม็ดแบบอัดเปียก

๒. ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร (ต่อ)

- กลุ่มยาบรรเทากรดสีดวงทวารหนัก
- รูปแบบยา: ยาแคปซูล ยาเม็ด ยาลูกกลอน

ยาผสมเพชรสังฆาต
ยาริดสีดวงมหากาฬ

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาผสมเพชรสังฆาต

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการริดสีดวงทวารหนัก

ขนาดและ วิธีใช้

ยาแคปซูล
รับประทานครั้งละ 1.2 กรัม วันละ 3 ครั้ง หลัง
อาหารทันที

ข้อห้าม

-

ข้อควรระวัง

ควรระวังการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร
อาการไม่พึงประสงค์ ท้องเสีย

ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร

ยาริดสีดวงมหากาฬ

ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการริดสีดวงทวารหนัก

ขนาดและ
วิธีใช้

รับประทานครั้งละ 800 มิลลิกรัม - 1 กรัม วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร

ข้อห้าม

-

ข้อควรระวัง

ก. ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสาร
กันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการ
จับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)
ข. ควรระวังการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์และ
ให้นมบุตร